

KÜÇÜK-BURJUVAZİ İLE SOSYALİST DEVRİM GÖRÜŞÜ REVİZYONİST NİTELİKTEDİR

Giriş

Yenilgi dönemi, birçok kötü sonuca yol açmasının yanı sıra, Türkiye komünist hareketi bakımından tartışılacak olursa, ideolojik tasfiyeciliğin doğması ve büyümesi bakımından da uygun bir dönem oldu. Birçok komünist şu ya da bu sorunda, şu ya da bu ölçüde yolunu şaşırdı. Bu dönemde doğan kötülüklerden biri de Marksist-Leninist devrim teorisi ve onun özünü oluşturan proletarya diktatörlüğü teorisinin revizyonist tahrifi oldu.

Yenilgi dönemi koşullarında, proletaryanın tarihsel rolünü iyi kavrama, Türkiye toplumundaki yerini ve rolünü iyi kavrama adına revizyonist-troçkist kırmaları demokratik devrim görevlerini de yerine getirecek sosyalist devrim tezi ortaya atıldı. Proletaryanın görevleri ve yedekleri sorununa Marksizm-Leninizm bilimine aykırı olarak yaklaşanlar "yeni" bir şey bulduklarını sandılar; ama gerçekte politika ve devrim bilimini kavrama yeteneğinde olmadıklarını kanıtladılar. Ağır ideolojik krizin varlığı bazılarını sözde çıkış yolları bulmaya sürükledi, itekledi. Kriz koşulları yeninin, iyinin doğması için de uygun koşullardır; ama her zaman yeni ve iyi de doğmaz. Sağcı ve "solcu" teoriler, politikalar yeni ve iyi değil, eski ve kötüdürler. Proletaryanın tam ulusal bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm için mücadelesinde güçlü silahlar olmak bir yana, proletaryaya çevrilmiş silahlardır.

Türkiye devriminin anti-emperyalist demokratik halk devrimi aşamasında değil de sosyalist devrim aşamasında olduğu görüşü, TKP/ML Hareketi içinde 12 Eylül faşist askeri darbesini izleyen yenilgi döneminde ortaya çıktı ve yayıldı. TKP/ML Hareketi'nde zamansız bir bölünmeye yol açan "Yeni İleri" grubu (kendini TKP/ML Hareketi "Devrimci Kanat" diye tanıtan küçük grup) Türkiye devriminin sosyalist aşamada olduğu, yıkılacak iktidarın yerine proletarya iktidarının, proletaryanın sosyalist diktatörlüğünün kurulması gerektiği görüşünü savunan bir grup olarak ortaya çıktı.

TKP/ML Hareketi içinde sosyalist devrim görüşünün başka savunucuları da vardı ve alınan bilgiler doğruysa, hâlâ da var. Alınan bilgilerin doğru olduğuna inanmak için nedenler var. TKP/ML Hareketi'nin yönetimini darbe ile ele geçiren "Konferans Hazırlık Komitesi" üyelerinin çoğunluğu ya da yarısı ya sosyalist devrim görüşünü savunuyordu ya da savunma eğilimindeydi. Yine "KHK" üyelerinin çoğunluğu ya da yarısı revizyonist "ideolojik örgüt" teorisini savunuyordu. Ne var ki tasfiyeciliğe karşı mücadelenin şampiyonluğuna soyunanlar da onlar oldular. Garip ama gerçek. İlginçtir ki, revizyonist "ideolojik örgüt" teorisi savunuculuğu ile sosyalist devrim savunuculuğu genel olarak bir arada gidiyordu. Bu bazıları bakımından hâlâ öyle.

Partileşme sürecinde komünist hareketin politik karakterinin inkâr edilmesiyle başlayan ya da itiş kazanan ideolojik tasfiyecilik -ki, bu yalnızca Türkiye devrimine ilişkin görüşler bakımından değil, Marksist Leninist teori bakımından da tasfiyeciliktir- orada kalmadı, Türkiye devriminin temel sorunlarına da sıçradı. Sanki suç devrimin burjuva-demokratik aşamasındaymış gibi komünist hareketin ciddi hatalar ve eksiklikler taşıyan görüşleri Menşevik ve dogmatik olarak ilan edildi. Yenilginin nedenlerini teorilerin, taktiklerin, vb. yanlışlıklarıyla açıklama ile yakın bir

ilişkisi vardır bunun. Yenilgi sorununa materyalist diyalektiği uygulama yeteneğinin gösterilemeyişi, suçu temelde devrimin burjuva karakterde tespit edilmesi üzerine yıkma noktasına vardı.

Türkiye'nin ekonomik, toplumsal ve politik yapılarının materyalist analizinin yapılmadığını düşünen, teorinin, teorik görevlerin ve teorik çalışmanın önemi üzerine yaygara koparan bazı kuru gürültücü komünistler teorinin, teorik görevlerin ve teorik çalışmanın küçümsenmesinin, argo bir deyişle ayağa düşürülmesinin örneklerini verdiler. Ciddiye alınabilir hiçbir incelemeye ve gerekçeye dayanmadan Türkiye devriminin anti-empyralist demokratik halk devrimi aşamasında olduğu görüşünü terk edip, sosyalist devrim görüşünü, geçerken burjuva-demokratik nitelikte görevleri de yerine getiren doğrudan doğruya proletarya devriminin geçerli olduğunu savunmaya başladılar. Böylelikle bilimsel çalışmadan doğru dürüst bir şey anlamadıklarını ve politik bakımdan ne denli ham olduklarını kanıtladılar. Bu bilim dışı yaklaşım kendini proletarya devrimi teorisi ve proletarya diktatörlüğü teorisinin revizyonist tahrifinde, Marksist-Leninist politika biliminin ilkelerinin çiğnenmesinde somutlaştırdı.

Bu yazının amacı ideolojik tasfiyeciliği geniş boyutlarıyla irdelemek ve Türkiye devriminin neden hâlâ burjuva-demokratik aşamada olduğunu ayrıntılı olarak ortaya koymak değildir. Amaç, demokratik ve sosyalist devrim aşamalarında proletaryanın küçük-burjuvaziye karşı tutumu sorununun toplumbilimsel açıklanmasıdır. Yazı Türkiye devriminin sosyalist aşamada olduğu görüşüne karşı yöneltilmiş eleştirileri de içerecektir.

Küçük-burjuvazi ile birlikte sosyalist devrim yapma görüşü Marksizm-Leninizm'e o denli yabancıdır ki, bu konuda yazmak zorunda kalmak, özellikle Mao Zedung revizyonizmine karşı onca mücadeleden sonra, can sıkıcı bir iş ama yazmak bir ihtiyaçtan, yolunu şaşırın komünistlere doğru yolu göstermek, onlara yardımcı olmak ihtiyacından ileri geliyor.

Sosyalist devrim ve sosyalizm nedir?

Her devrimin en temel sorununun devlet iktidarı sorunu olduğu bütün Marksist-Leninistler tarafından kabul edilir. Sosyalist devrimin en temel sorunu da budur ve bu devrim burjuva devlet makinesini dağıtır ve proletaryanın sosyalist diktatörlüğünü kurar. Böylece toplumu yeniden örgütlemenin önkoşulu gerçekleştirilmiş olur. Sosyalist devrim, burjuva üretim ilişkilerine dayanan burjuva toplumu dağıtan, onun yerine sosyalist üretim ilişkilerine dayanan sosyalist toplumu kuran bir devrimdir.

Proletarya yalnızca devlet iktidarını fethetmekle kalmaz, başlıca üretim araçlarını devlet mülkiyetine geçirir, yani toplumsallaştırır. Devlet sosyalist diktatörlük olduğu için mülkiyeti de sosyalist karakterdedir.

Özel mülkiyeti ve meta üretimini ortadan kaldırma amacıyla olan sosyalist diktatörlük, küçük meta üreticisi olan kır ve kent küçük-burjuvazisini bireysel ve küçük ekonomi karşısında kolektif ve büyük ekonominin üstünlüğüne inandırarak, kooperatif hareketi aracılığıyla bireysel mülkiyetten kolektif mülkiyete (sosyalist grup mülkiyetine), bireysel ekonomiden kolektif

ekonomiye ve oradan da toplumsal mülkiyete ve toplumsal ekonomiye geçmeyi örgütler, yönetir.

Proletarya diktatörlüğü döneminde meta üretiminin uzun sürmesi nedeniyle ve başlangıçta kapitalist meta üretimine de izin verilmek zorunda kalılabileceğinden dolayı, dış ticaret üzerinde devlet tekelinin olmasının yanı sıra, iç ticaret de devlet kontrolü altında olur. Sosyalist toplumda meta üretimi pazar güçleri tarafından belirlenen bir meta üretimi, gelişigüzel bir meta üretimi, kapitalist toplumdaki gibi meta üretimi değil, planlı, kontrollü ve etki alanı kişisel tüketim maddeleri ile sınırlı olan, sosyalist üretimin gelişmesine ve pekişmesine yardımcı olan bir meta üretimidir. Stalin'in deyişiyle, "özel türden bir meta üretimidir".

Sınıfların ortadan kalkması aşamasına varmak için, küçük meta üretimi ve küçük meta üreticilerinin varlıklarının da sona ermesi zorunludur.

Sosyalist toplumda kapitalist üretimin temel koşulu olan emek-gücünün meta olması durumuna son verilir.

Ve, son olarak, sosyalist toplumda üretim ve bölüşüme yön veren ilke "herkesten yeteneğine göre, herkese emeğine göre"dir.

Konumuz açısından sosyalist toplumun diğer özellikleri üzerinde durmak gerekmiyor.

Proletaryanın sosyalist diktatörlüğünün kurulması, sosyalist devrim, toplumun sosyalist teori ilkelerine göre yeniden örgütlendirilmesi için bir başlangıçtır, ön koşuldur. Bu olmaksızın komünist toplumun örgütlendirilmesi olanaksızsa, bu başlangıcın nasıl yapılacağı, bu ön koşulun nasıl oluşturulacağı bilimsel olarak anlaşılmalı ve uygulanmak zorundadır. Yukarıda bazıları belirtilen ekonomik değişiklikleri gerçekleştirmek için zorunlu olan sosyalist diktatörlük nasıl ve kimlerle kurulacaktır? Başka sözcüklerle kapitalist toplumda sosyalizm uğruna hangi sınıf ve toplumsal tabakalar mücadele eder? Sosyalist mücadele kimlerin kimlere karşı mücadelesidir?

Sosyalist devrimi kimler gerçekleştirebilir?

Proletaryanın sosyalist diktatörlüğüne varacak olan sosyalist politik mücadeleyi yürütmeye yetenekli olan toplumsal sınıf ve katmanlar, sınıfsal özellikleri nedeniyle, kent ve kırsal proletaryası ile kent ve kırsal yarı-proletaryasıdır. Kent ve kırsal küçük-burjuvazisi (orta köylülük), sınıfsal özellikleri nedeniyle, kapitalist toplumda sosyalizm uğruna mücadele edecek, sosyalist politik mücadele yürütecek bir sınıf katmanı değildir. O, başına geleceklere bile bile, sosyalist diktatörlük için gönüllü olarak savaşmaz.

Sosyalist devrimin temel stratejik sloganı, yani devrimin altında yürütülmesi gereken, hazırlanması gereken slogan "proletarya diktatörlüğü" sloganı ya da "proletarya ve yarı-proletaryanın (genellikle yoksul köylülüğün) diktatörlüğü" sloganıdır. Sınıf güçlerinin Marksist-Leninist incelemesine dayanan temel stratejik slogan, devrimin karakterinin ve onu gerçekleştirecek güçlerin kimler olduğunun kısa ve özlü formülasyonudur. Örneğin, "proletarya

ve köylülüğün diktatörlüğü" temel stratejik sloganı bize devrimin burjuva karakterini ve onu gerçekleştirecek güçleri verirken, örneğin, "proletarya ve yoksul köylülüğün diktatörlüğü" temel stratejik sloganı devrimin sosyalist karakterini ve onu gerçekleştirecek güçleri verir. Birincisinde, 'köylülük' kavramı yoksul köylülüğün yanı sıra, orta köylülüğü (kır küçük-burjuvazisi) ve hatta büyük, zengin köylülüğü içerirken, ikincisinde yalnızca zengin köylülüğe değil, orta köylülüğe de yer yoktur. "Yoksul köylülük" kavramının orta ve büyük köylülüğü içermediğini açıklamanın gereksizliği açık olmalı. Birinci durumda genel olarak küçük-burjuvazi, özellikle kır küçük-burjuvazisi proletaryanın müttefiki, anlaşma yapacağı, devrimci potansiyel taşıyan bir güç olurken, ikinci durumda proletaryanın müttefiki, anlaşma yapacağı devrimci potansiyel taşıyan bir güç değildir. Küçük-burjuvazi burjuva anlamda devrimcidir, sosyalist anlamda değil.

Demokratik devrimde proletaryanın sınıf politikasını belirleyen ilke, gerici devleti yalnızca proletarya, yarı-proletarya ve küçük-burjuvazinin yıkabileceği olurken, sosyalist devrimde proletarya ile yarı-proletaryanın yıkabileceğidir. (Burada emperyalizm öncesi demokratik devrimleri tartışma dışı bırakıyorum.)

Birinci durumda temel stratejik slogan politik olarak proletarya ve köylülüğün demokratik-devrimci diktatörlüğü olurken, ikinci durumda proletaryanın ve yarı-proletaryanın sosyalist devrimci diktatörlüğü olur. Görüldüğü gibi, temel stratejik slogan, açıklanan ilkenin politik slogan olarak formülasyonudur.

Küçük-burjuvazi sosyalist devrimde proletaryanın müttefiki değildir

Küçük-burjuvazi, özellikle kapitalizmin ileri ölçüde geliştiği ülkelerde, özel mülkiyet ilkesine sıkı sıkıya bağlı bir sınıftır. O, özel mülkiyetten, bireysel ekonomiden ve meta üretiminden yanadır. O, özel mülkiyetin değişikliğe uğratılmasından, burjuva toplumda kendi ekonomik ve toplumsal durumunun iyileştirilmesinden, sınıf karşıtlıklarının üzerinin örtülmesinden, özcesi mevcut burjuva toplumun iyileştirilerek sürmesinden yanadır. Onun için sorun burjuva toplumun iyileştirilmesidir. O, anti-kapitalist bir sınıf değildir ve burjuva toplumunun dağılmasını değil, reformdan geçirilmesini savunur.

Proletarya için ise sorun tam tersidir. Onun için sorun özel mülkiyetin değişikliğe uğratılması, sınıf karşıtlıklarının üzerinin örtülmesi, burjuva toplumunun reformdan geçirilmesi değildir. O, burjuva toplumunun dağıtılıp, yerine sosyalist toplumun örgütlenmesinden yanadır. Tek başına bu nokta bile, küçük-burjuvazinin proletaryanın sosyalist diktatörlüğünü kuracak ve burjuva toplumu dağıtacak sosyalist devrimde proletaryanın müttefiki olamayacağını tanıtlar.

Küçük-burjuvazi, özel olarak küçük-burjuva köylülük, burjuva-demokratik devrim aşamasında bile, genel olarak gerici karşıtı sınıfal iktidarsızlığını gösterir. Özel mülkiyeti, genel olarak kapitalist mülkiyeti, kapitalist ve küçük meta üretimi sistemini ortadan kaldırmayı amaçlamayan bir devrimde bile, proletaryanın gücü arkasında olmadığı sürece, yalpalayan, duraksayan, sızlanıp ağlayan, mızızlanan küçük-burjuvazi nasıl olur da özel mülkiyeti ve meta üretimi sistemini, meta ekonomisini ortadan kaldırmayı amaçlayan devrimin itici güçlerinden biri olabilir? Nasıl olur da proletaryanın müttefiki, dolaysız yedeği olabilir?

Ekonomi biliminden ve genel olarak Marksizm-Leninizm biliminden uzaklaşmaksızın olumlu yanıtlar verilebilecek sorular değildir bunlar. Küçük-burjuvazinin sosyalist devrimin itici güçlerinden biri, bu devrimi sonuna kadar götürebilecek güçlerden biri olduğu görüşü ekonomi bilimine aykırıdır. Kapitalist ekonomi sisteminde ya kapitalden ya da emekten yana olunur. Küçük-burjuvazi mülk sahibi bir sınıf olması, bir burjuva kategori olmasından dolayı genel olarak kapitale karşı çıkmaz. Tersine bir görüş, küçük-burjuvazinin anti-kapitalist bir sınıf olduğu görüşüdür ki, bunun ekonomi bilimi ve Marksist-Leninist sınıf mücadelesi teorisi ile hiçbir ilişkisi yoktur.

"...Bu savaşta (sosyalizm uğruna savaşım-B.N.), toprak sahibi bir sınıf olarak köylülük, burjuvazinin demokrasi uğruna savaşta şimdi oynamakta olduğu tutarsız ve haince rolü oynayacaktır. Bunu unutmak, sosyalizmi unutmaktır, proletaryanın gerçek çıkarları ve görevleri açısından insanın kendisini ve başkalarını aldatmasıdır." (Lenin, İki Taktik, s.163-164,abç)

Burjuva-demokratik devrimin itici güçleri ile sosyalist devrimin itici güçleri farklıdır. Birincisinde itici güç olan bir sınıf, ikincisinde itici güç olmaktan çıkabilir, ki küçük-burjuvazi böyle bir sınıftır. Kent ve kır küçük-burjuvazisi, özel olarak belirtmek gerekirse orta köylülük, demokratik devrimin itici güçleri arasında yer alırken, proletaryanın dolaysız yedeği, dayanacağı değil, ama anlaşma yapacağı bir güçken, sosyalist devrimde itici güç olmaktan çıkar, tarafsızlaştırılacak bir güç olur.

Küçük-burjuvazi ile sosyalist devrimi gerçekleştirme, proletarya diktatörlüğünü kurma teorisine göre böyle olmaz; küçük-burjuvazi demokratik devrimin itici gücü olduğu gibi, sosyalist devrimin de itici gücü olur. Neden? Çünkü devrimde küçük-burjuva etkeni yok sayamaz. Yok saysa devrimi yenilgiye götürecektir bir politika izlemek zorunda kalacaktır. (Sanki küçük-burjuvazi ile sosyalist devrim politik sağ oportünizm nedeniyle devrimi yenilgiye götürmezmiş gibi!) Ama Türkiye'de, kapitalizm orta derecede gelişmiş ve proletaryanın sayısı da bir hayli kabarıktır; hatta kurtuluş savaşıyla burjuvazinin iktidarı ele geçirmesi anlamında demokratik devrim tamamlanmıştır, yani 1920'lerin başında Türkiye devrimi sosyalist aşamaya yükselmiştir. Komintern Programı'nda da orta derecede gelişmiş bazı ülkelerde doğrudan doğruya proletarya devrimlerinin olanaklı olduğu yazılıdır. O halde ne yapılmalıdır? Ne zararı var, küçük-burjuvazi ile sosyalist devrim yapılır olur biter. Böylece bütün olası sakıncalardan kaçınılmış olunur! Türkiye toplumunun materyalist incelemesi yapılmamış, somut koşulların somut analizi yapılmamış ne gam!

"Küçük-burjuvazi ile sosyalist devrim neden yapılmasın?" diye soran beyinler üç aşağı beş yukarı böyle çalışıyor, böyle işliyor. Böylesi bir teorinin zararları ileriki sayfalarda genişçe ele alınacaktır.

Küçük-burjuvazi proletarya ile kapitalist burjuvazi arasındaki keskin sınıf mücadelesinde kararsız, duraksayan, yalpalayan bir sınıftır; oportünist bir sınıftır. O, proletarya ile kapitalist burjuvazi arasındaki sınıf mücadelesinde oportünist politikanın, antagonist sınıfları "uzlaştırma" politikasının temsilcisidir. Onun kararsızlığı, duraksaması, yalpalaması proletaryanın ekonomik

ve politik mücadelesinin, özellikle ikincisinin, güçlendiği koşullarda daha da artacak ve belirginleşecektir. Burjuvaziden de proletaryadan da yana olmadığını açıklayacak ve kendi maddi temellerini de içeren burjuva toplumun dağılmasını önlemenin yollarını bulmaya çalışacaktır.

Küçük-burjuvazinin oportünist politikanın temsilcisi olması onun kötü niyetinden değil, ekonomik konumundan, objektif gerçeğinden ileri gelir. Küçük meta üreticisi olarak o, hem emekçi (emek-gücünü satma anlamında değil, ekonomisinin esas olarak kendi emeğine dayanması anlamında) hem mülk sahibidir. Böylesi bir ikili ekonomik karaktere sahiptir. Bir yandan emek-gücü kiralar, yani sömürür, diğer yandan kendi işletmesinde kendi emek-gücünü de kullanır. Emek-gücü satın aldığı ölçüde sömürücü olan küçük-burjuvazi, karakterinin bu yanı nedeniyle genel olarak sömürünün ortadan kalkmasından, üretim araçlarının özel mülkiyetinin tasfiye edilmesinden yana değildir. Emek-gücünün meta olması durumuna son vermek, kapitalizmin geliştiği ya da kapitalist ilişkilerin egemen olduğu bir kırın küçük-burjuvazisinin gelişmesini frenler. Kapitalizm ne ölçüde gelişmişse küçük-burjuvazinin emek-gücü satın alması o denli gelişir. Emek-gücünün meta olmaktan çıkması, yani sömürüye son verilmesi, kent küçük-burjuvazisinin de ekonomik çıkarlarına aykırıdır. Çünkü o da emek-gücünün sömürülmesine çok şey borçludur; geri tekniğe dayanan küçük ekonomisi onu emek-gücünün aşırı sömürülmesine iter.

Kapitalizm kentte ve kırdan ne ölçüde gelişmişse küçük burjuvazinin (orta köylüler, küçük ustalar, vb.) özel mülkiyetin ve emek-gücü kiralanmasının kaldırılmasına muhalefeti o denli gelişmiştir, o denli güçlüdür.

İşte bu ekonomik durumu ona kararsız, duraksayan, yalpalayan bir sınıfsal karakter verir. Bazen burjuvaziye, burjuvazinin egemenliğinden zarar gördüğü için de, bazen proletaryaya yanaşır. Ama genel olarak güçlüden yanadır. Bundan dolayı proletarya burjuvaziyi devirdikten, direncini kırdıktan, diktatörlüğünü sağlamlaştırdıktan sonra küçük-burjuvazi ona yanaşacaktır, daha önce değil. Bunu reddetmek, küçük-burjuvazinin ekonomik koşullarından gelen sınıfsal karakterini ve proletarya devrimi teorisini reddetmek demektir.

Marks ve Engels, "Merkez Komitesinin Komünist Birliğe Çağrısı"nda şöyle yazarlar:

"...Yaklaşmakta olan kanlı çatışmalarda, bütün daha öncekilerde de olduğu gibi, yiğitlikleriyle, kararlılıklarıyla ve özverileriyle, esas olarak zaferi kazanmak zorunda olanların işçiler olduğu açıktır. Daha önce olduğu gibi, bu savaşta da, küçük-burjuva yığınlar, koşullar elverdiği sürece, duraksamalı, kararsız ve eylemsiz kalacaklar ve ardından, sorun sonuca bağlanırsa bağlanmaz, zaferi kendilerine apartacaklar, işçileri sakin olmaya ve işlerinin başına dönmeye çağıracaklar, aşırılık denilen şeylere karşı duracaklar ve proletaryayı zaferin meyvelerinden uzak tutacaklardır. ..." (Seçme Yapıtlar, c.1, s.219, abç)

Lenin'in yazdığı gibi:

"...Bütün ülkelerde, onlarca yıllık tarihsel deneyimin gösterdiği gibi, küçük-burjuvazi tereddüt eder ve sallanır, bir gün proletaryanın ardında yürür, ertesini gün devrimin zorluklarından korkuya kapılarak işçilerin ilk yenilgisinde ya da yarı-yenilgisinde paniğe kapılır, aklını kaydederek, sağa sola atılır, ağlamaklı olur, bir kamptan ötekine koşar. (Proletarya Devrimi ve Dönem Kautsky'den aktaran Stalin. Leninizm'in Sorunları, s.39-40)

Küçük-burjuvazi özel mülkiyete ve tarım, sanayi, ticaret, vb. ekonomi kollarında bireysel ekonomiye karşı bir sınıf değildir. Bu ikisine karşı olmayan bir sınıf sosyalist anlamda devrimci olamaz. Genel olarak özel mülkiyetten yana olan küçük-burjuvazinin mülkiyete ilişkin ilkesi ortak mülkiyet değil, bireysel mülkiyettir. Küçük-burjuvazinin ekonomisi özel mülkiyete dayanır. Onun ekonomiye ilişkin ilkesi ortak ekonomi değil, bireysel ekonomidir. İşte bu basit nedenlerden dolayıdır ki, o, üretim araçlarının özel mülkiyeti temeline dayanan burjuva toplumunun dağıtılması ve üretim araçlarının toplumsal mülkiyeti temeline dayanan sosyalist toplumun kurulmasını amaçlayan bir devrime, boyun eğmek zorunda değilse, katılmaz.

Lenin'in açıkladığı gibi, proletarya diktatörlüğü döneminde devrilen, sınıf olarak dağıtılan burjuvazinin gücünü aldığı kaynaklardan biri küçük üretimdir. Lenin, sınıfları ortadan kaldırmanın küçük meta üreticilerini de ortadan kaldırmak olduğunu yazar. Sürekli olarak kapitalizmi ve burjuvaziyi kendiliğinden doğuran küçük üretimin temsilcileri olan küçük meta üreticilerinin, kapitalizmi ve genel olarak meta üretimini ortadan kaldırmayı amaçlayan bir devrimi gerçekleştirmeye çalışmayacakları; zorlanmadıkları, boyun eğmek zorunda kalmadıkları, başka bir yol olmadığının bilincine varmadıkları ve süreç içinde ikna olmadıkları sürece muzaffer proletarya diktatörlüğünü ve sosyalist kuruluşu desteklemeyecekleri Marksist-Leninist teori ve uluslararası deneyim bakımından açık olmalıdır.

Mülk sahibi bir sınıf, kendi maddi varlık koşullarını, meta üretimini, geleceğin kendisi için daha iyi olacağına ikna olmadan, maddi yararlar elde etmeden gönüllü olarak ortadan kaldırmaya yönelmez. Küçük-burjuvazi, adı üzerinde küçük mülk sahibidir ve küçük mülkiyetine sıkı sıkıya sarılır. Ancak proletarya diktatörlüğü koşullarında, gerek propaganda gerek örnek gösterme yöntemleriyle uzun bir eğitim süreci boyunca, küçük çaplı bireysel ekonomi yerine büyük çaplı kolektif ekonominin üstünlüğü ve yararlılığını kabul eder.

Politik tutum öz ekonomik durumun ve ekonomik çıkarların yansımasıdır; bunların korunmasına amaçlar. Sorunun materyalistçe konuluşu böyledir. Politik sınıf mücadelesinde nasıl bir tutum takınacağı küçük-burjuvazinin ekonomik durumu ve ekonomik çıkarları tarafından belirlenir. Küçük-burjuvazi, kapitalist toplumda, çözülen, dağılan bir ara sınıf olduğunu, bir geçiş sınıfı olduğunu kabul etmez, kavrayamaz. Küçük-burjuva sınıf atlamak, bir kapitalist duruma gelmek ister. Mülk sahibi ve meta üreticisi olması onda bu eğilimi doğurur. Kapitalist üretim biçiminin ve kapitalist toplumun gerçekleri kaçılmayacak bir biçimde kendilerini gösterdiklerinde küçük-burjuva umutsuzluğa kapılır ama bu durum onu kendiliğinden sosyalizm yanlısı olmaya götürmez.

Yukarıda açıklandığı gibi, küçük-burjuvazi kapitalist burjuvazinin yıkıldığı, direnişinin proletarya diktatörlüğü tarafından ezildiği, sömürücüler üzerinde kesin üstünlük sağlandığı, proletaryanın

sosyalist diktatörlüğünün sağladığı koşullarda işçi sınıfı ile anlaşmaya yanaşır. Bu şöyle de açıklanabilir: Küçük-burjuvazi başka çaresi kalmadığını gördüğünde proletarya diktatörlüğüne boyun eğer. Proletarya diktatörlüğü, yalnızca yıkılmış olan burjuvazinin, uluslararası destekleriyle birlikte gösterdiği direnişi kırmak, ona diktatörlük uygulamak, restorasyon girişimini ezmek için değil, sosyalist toplumun kuruluşunda küçük-burjuvaziyi yönetmek için de zorunludur. Ancak bu demek değildir ki, olası küçük-burjuva ayaklanmaları, vb. bastırmak gerekli olacak olsa bile, küçük-burjuvazi üzerinde de diktatörlük uygulanacak ve bireysel ekonomi zor yoluyla tasfiye edilecek. Böylesi bir politika bir yıkım politikası olur ki, bunun genel olarak Marksist-Leninist teori, özel olarak proletarya diktatörlüğü ve sosyalist ekonomik kuruluş teorisi ile ilişkisi yoktur.

Proletarya diktatörlüğünün sosyalist kuruluştaki küçük-burjuvaziyi yönetmek için de zorunlu olması gösterir ki, küçük-burjuvazi sosyalizme eğilimli, onun için mücadele edebilecek, onun için kendi varlık koşullarını içeren burjuva toplumunu dağıtma kararlılığı gösterecek bir sınıf değildir.

Gördük ki küçük-burjuvazi sınıf karşıtlıklarının üzerini örtme eğilimindedir. Oysa sosyalist devrim mücadelesi bu karşıtlıkların açığa çıkarılmasını, proletaryanın kapitalist burjuvaziye karşı sınıf mücadelesinin açıkça, özgürce yürütülmesini gerektirir. Burada da proletaryanın tutumu ile küçük-burjuvazinin tutumu uzlaşmaz karşıtlık içindedir. Sınıfsal çelişkilerin üzerini örten bir sınıfla, onların açığa çıkarılması için çalışan bir sınıf, kendi küçük-burjuva çıkarlarını genelin, toplumun çıkarları gibi gören bir sınıfla, tam tersini düşünen bir sınıf nasıl olur da kapitalist sınıfla işçi sınıfı arasındaki ölüm kalım mücadelesinde irade birliğine sahip olabilirler? Kapitalist burjuvaziye karşı sınıf mücadelesi sorunlarında ve sosyalizm sorunlarında işçi sınıfı ile küçük-burjuvazinin irade birliği yoktur. Dolayısıyla sosyalizm mücadelesinde onlar arasında eylem birliği de olamaz. İşçi sınıfı ile küçük-burjuvazinin temel ekonomik çıkarları uzlaşmaz karşıtlık içindedir. Bu anlamda ortak çıkarlar yoksa amaç ve eylem birliği de olmaz.

Küçük-burjuvazi, burjuva devletin sınıflar-üstü ya da sınıflar-dışı olduğuna inanır ve "tek bir sınıfın" diktatörlüğünün, bu arada proletarya diktatörlüğünün kurulmasını istemez. Ona göre, devlet, genel olarak topluma hizmet eder. Küçük-burjuvazi devlet sorununda bu liberal görüşte direnir. Küçük-burjuva kitleler arasında devleti koruma bilincinin güçlü olması boşuna değildir. Sınıf mücadelesinden korkan ve onu mantıksal sonucuna götürme yeteneğinde olmayan küçük-burjuvazi, sınıf mücadelesi temelinde sınıflarüstü (!) devletin yerine sınıf devletini (proletarya diktatörlüğü) geçirmeyi amaçlayan, küçük-burjuva ütopyasını paramparça eden bir devrime katılmaz. Proletarya diktatörlüğünün özü, devlet iktidarının özü proletaryadır. Küçük-burjuvazi ise genel olarak devletin özsüz olduğu inancındadır, bir diktatörlük olmadığı inancındadır ve öyle de kalmasını ister. Marksist-Leninist teori bu konuda da sınıf mücadeleleri deneyimi tarafından sayısız kez doğrulanmıştır.

Hangi kategori olursa olsun, burjuvazi burjuvazidir ve onun devrimciliği burjuva devrimciliğinin sınırlarını aşmaz. Küçük-burjuvazi, özel olarak kır küçük-burjuvazisi, de bir burjuva kategoridir ve devrimciliği burjuva devrimciliğinin sınırlarını aşmaz, aşamaz. Tersine bir görüş eşyanın doğasına aykırıdır, idealist bir görüştür. Burjuvazi ve o arada radikal burjuvazi (küçük-burjuvazi) politik alanda demokratik cumhuriyet için savaşır; bunun elde edilmesi onun devrimciliğinin sınırını

oluşturur. Küçük-burjuvazi sosyalist cumhuriyet için savaşmaz, savaşamaz; çünkü onun devrimciliği demokratik cumhuriyetin gerçekleşmesi ile sınırlıdır. Lenin şöyle yazar:

"Bugünkü devrimin kesin zaferi, demokratik devrimin sona erdiği ve sosyalist devrimin kararlı savaşımının başladığı nokta olacaktır. Köylülüğün bugünkü istemlerinin karşılanması, gericiğin tümüyle bozguna uğratılması ve demokratik cumhuriyetin gerçekleşmesi, burjuva devrimciliğinin ve hatta küçük-burjuva devrimciliğinin son sınırını belirleyecek ve proletaryanın sosyalizm için gerçek savaşımının başlangıcı olacaktır. ... Bir başka deyişle demokratik burjuvazi, ya da küçük-burjuvazi, bir adım daha attığında yalnız devrim değil, devrimin kesin zaferi de kesin bir olgu haline geldiğinde (...) demokratik diktatörlük sloganını proletaryanın sosyalist diktatörlüğü, yani eksiksiz bir sosyalist devrim sloganı ile 'değiştireceğiz'. " (İki Taktik, s.156, abç)

Proletarya ile küçük-burjuvazinin genel olarak sosyalizm, özel olarak sosyalist demokrasi için mücadelede irade birliği yokken, burjuva demokrasi için mücadelede ise irade birliği vardır. Sosyalizm mücadelesinin koşulları ile burjuva demokrasi (ve ulusal bağımsızlık) mücadelesinin koşulları farklıdır ve bu farklılık nedeniyledir ki, her iki devrime katılan sınıf ve tabakalar değişiklik gösterirler. Eğer burjuva demokratik bir cumhuriyetin kurulması söz konusu ise, onun maddi çıkarları da böylesi bir demokrasiye, burjuva demokratik kurumlara ihtiyaç duyduğu için, küçük-burjuvazi demokratik cumhuriyet uğruna mücadeleyi, burjuva demokratik devrimi sonuna kadar, yani demokratik cumhuriyetin gerçekleşmesine kadar götürebilir. İşte böylesi koşullarda proletarya ile küçük-burjuvazinin irade birliği söz konusudur ve küçük-burjuvazi demokratik devrimde proletaryanın vazgeçilmez bir müttefikidir.

"...Sosyalizm sorunlarında ve sosyalizm için savaşımında birliğin bulunmayışı.. ", der Lenin, "demokrasi sorunlarında ve cumhuriyet için savaşımında iradenin tekliğini (proletarya ile küçük-burjuvazi arasındaki irade tekliği-B.N.) engellemez. Bunu unutmak, demokratik devrimle sosyalist devrim arasındaki mantıksal ve tarihsel farklılığı unutmak demek olur. Bunu unutmak, demokratik devrimin tüm halkın devrimi olması özelliğini unutmak demek olur. ..." (a.g.e., s.98)

"Üstelik köylülüğü devrime bağlayan şey, yalnızca köklü bir tarım reformu umudu değil, genel ve sürekli çıkarlarıdır da. Proletaryaya karşı savaşım verirken bile, köylülük demokrasiye gereksinme duyar, çünkü ancak demokratik bir sistem, bir yığın olarak, bir çoğunluk olarak onun çıkarlarını doğru bir biçimde ifade edebilir ve egemenliğini güvence altına alabilir..." (a.g.e., s.118, abç)

"...Demokratik devrime proletaryanın katılımının -yönetici olarak katılımının- amaçlarını küçümsemek, örneğin proletarya ile köylülerin devrimci iktidarı gibi sloganları reddetmek de, saçma ve gerici bir tutum olur. İki devrim, nitelikleri bakımından olsun, çatışmaya katılan toplumsal güçlerin bileşimi bakımından olsun, birbirinden farklı olduğundan, sosyalist devrimin amaçları ve koşulları ile demokratik devrimin amaçlarını ve koşullarını birbirine karıştırmak saçmalaktır. ..." (Sosyalizm ve Köylülük)

Demokrasi mücadelesinde var olan irade birliği, sosyalizm mücadelesinde irade yokluğuna bırakır yerini. Çünkü mücadelenin niteliği ve koşulları değiştiğinden devrimi gerçekleştiren güçler de, proletaryanın devrimde müttefikleri de değişir.

"...zafer (burjuva cumhuriyetinin kurulması-B.N.) halinde savaşının sonucu hakkında hiç kuruntuya kapılmayız; bize yetmekten uzak olan bu sonuç bizim için kazanılmış başka bir aşama, ilerdeki kazanımlar için yeni bir çalışma tabanı demektir; **kesin zafer gününde yollarımız ayrılacaktır** (abç) (radikaller ve cumhuriyetçiler ile-B.K.) **o günden başlayarak** (abç) yeni hükümete karşı yeni muhalefeti, gerici değil ilerici olan bir muhalefeti, aşırı solun (extreme left) önceden kazanılmış alanın ötesindeki yeni kazanımlara doğru zorlayacak olan muhalefetini meydana getireceğiz. " (Engels, Gelecek İtalyan Çevrimi ve Sosyalist Parti, S.Y, c.3, s.554-555)

Lenin'den okumaya devam edelim:

"...Demokratik mücadele ile sosyalist mücadelenin koşulları niçin aynı değildir? Çünkü işçilerin elbette bütün mücadelesinin her birinde, farklı yandaşları olacaktır. İşçiler demokratik mücadeleyi, burjuvazinin bir kesimi, özellikle küçük-burjuvazi ile birlikte yürütecektir. Öte yandan, sosyalist mücadeleyi ise burjuvazinin tümüne karşı yürüteceklerdir. ..." ("Küçük-Burjuva Sosyalizmi Ve Proleter Sosyalizmi" makalesinden, Tarım Sorunları, s.348)

"Rus otokrasisine karşı savaşının son bulacağı ve Rusya'da demokratik devrim döneminin geçmişte kalacağı bir zaman gelecektir; o zaman, proletaryanın ve köylülüğün demokratik diktatörlük vb. konusunda 'irade birliği'nin sözünü etmek bile gülünç olacaktır. O zaman geldiğinde, proletaryanın sosyalist diktatörlüğü sorununa doğrudan değineceğiz ve bundan daha ayrıntılı bir biçimde söz edeceğiz." (İki Taktik, s.100-101, abç)

Devrim aşamaları ve proletaryanın küçük-burjuvaziye karşı tutumu

Proletaryanın küçük-burjuvaziye karşı politikası, içinde bulunulan devrim aşamasına göre değişiklik gösterir. Küçük-burjuvaziye, özel olarak orta köylü tabakasına karşı tutum demokratik devrimde temel sorunlardan biridir. Burjuva-demokratik devrim aşamasında, kentin ve kırsal küçük-burjuvazisi, proletaryanın ittifak yapacağı bir güçtür, bir müttefiktir. Açıklanan nedenlerle bu devrimde proletarya ile küçük-burjuvazinin irade birliği vardır ve devrimi sonuna kadar götürebilecek sınıfsal güçlerden (halk) biri de küçük-burjuvazidir. Bundan dolaydır ki, proletaryanın demokratik devrimdeki temel stratejik sloganı küçük-burjuvaziye de içerir. Rusya komünistleri ve proletaryası demokratik devrimi "proletaryanın ve köylülüğün devrimci-demokratik diktatörlüğü" temel stratejik sloganı altında hazırladılar ve yürüttüler. "Köylülük" kavramı yoksul ve zengin köylülüğün yanı sıra orta köylülüğü de içeriyordu. (Kapitalizm ne ölçüde az gelişmişse ve genel demokratik görevler ne kadar fazlaysa temel stratejik sloganın içeriği o denli geniştir.)

Demokrasi mücadelesinde ve demokrasi sorunlarında irade birliği olduğuna göre, eylem birliği de olur. İrade ve eylem birliği yalnızca devrimin hazırlanmasında ve gerçekeştirilmesinde değil, temel stratejik sloganda ifadesini bulduğu gibi, devlet iktidarı sorununda da vardır. Demokratik devrimin temel stratejik sloganının "proletarya ve köylülüğün devrimci-demokratik

diktatörlüğü", "devrimci-demokratik halk diktatörlüğü", "demokratik cumhuriyet", vb. biçimler alması, eski iktidarın yerini alacak olan yeni iktidarın sınıfsal bileşimini ve politik karakterini verir. Burjuva demokratik devrimin zaferi anlamına gelecek olan demokratik diktatörlük proletaryanın diğer halk sınıf ve tabakalarıyla, bu arada küçük-burjuvazi ile birlikte diktatörlüğü olacaktır. Bu diktatörlükte proletarya da yönetici rol oynayabilir, küçük-burjuvazi de. Bu proletarya ile küçük-burjuva demokrasisi arasındaki mücadele ile sonuca bağlanacak bir şeydir. Proletarya devlet iktidarını burjuva kategorilerle, mülk sahibi kategorilerle paylaştığı için diktatörlük sosyalist değil, demokratik olacaktır.

"Gerçekten de, Marksist açıdan devrim nedir? Yeni üretim ilişkilerine uygun düşmeyen ve bu ilişkilerin iflasına yol açtığı eskimiş siyasal üstyapının, belli bir anda, zor yoluyla yıkılmasıdır... Gelişmenin belli bir evresinde eski üstyapının işe yaramazlığı herkes için açık-seçik bir hale gelir; devrim herkesçe benimsenir. Şimdi görev, yeni üstyapıyı hangi sınıfın kuracağı ve nasıl kuracağını belirlemektir. ...'Proletaryanın ve köylülüğün demokratik diktatörlüğü' sloganı bunu sağlamaktadır. Bu slogan, yeni üstyapının yeni 'kurucuları'nın dayanabilecekleri ve dayanmaları gereken sınıfları, yeni üstyapının niteliğini (sosyalist diktatörlükten farklı bir 'demokratik' diktatörlük),ve bu üstyapının nasıl kurulacağını (diktatörlük, yani direnmelerin kuvvet kullanılarak zorla bastırılması ve halkın devrimci sınıflarının silahlandırılması) belirlemektir. ..." (İki Taktik, s.153-154)

Bütün bunlardan anlaşılır ki, demokratik devrimde, küçük-burjuvazi proletaryanın ittifak yapacağı, anlaşacağı bir sınıftır. Ona ilişkin politik tutum, onu devrimde proletaryadan yana kazanmak, demokratik devrimi birlikte gerçekleştirmektir. Proletarya kent ve kırsal yarı-proletaryasına dayanarak, kent ve kırsal küçük-burjuvazisi anlaşma yaparak demokratik devrime önderlik edecektir.

"Proletarya, kuvvet yoluyla otokrasiyi ezmek ve burjuvazinin tutarsızlığını etkisiz hale getirmek için köylü yığınlarıyla ittifak kurarak demokratik devrimi sonuna kadar götürmelidir. ..." (İki Taktik.s.119)

Sosyalist devrim aşamasında ise, küçük-burjuvaziye karşı politik tutum değişir. Genişçe açıklandığı gibi, sosyalizm için mücadelede ve sosyalizm sorunlarında proletarya ile küçük-burjuvazinin irade birliği yoktur; bu birlik geçmişte kalmıştır, parçalanmıştır. Dolayısıyla eylem birliği de söz konusu olamaz. Devrim aşamasının değişmesiyle birlikte proletaryanın yakın görevleri, bunlar içinde devlet iktidarına ilişkin görevi ve devrimi birlikte gerçekleştireceği güçler (müttefikler) de, Marks'ın tanımladığı gibi, devrimi sonuna kadar götürebilecek unsurların birliği anlamında "halk" kavramı da değişmiştir.

Artık söz konusu olan demokratik bir diktatörlük kurmak değil, sosyalist bir diktatörlük, proletarya diktatörlüğü kurmaktır. Böylesi bir diktatörlük için savaştıkları güçler, demokratik diktatörlük için savaştıkları güçlerden farklıdır. Küçük-burjuvazi artık devrimci bir sınıf, proletarya diktatörlüğü için savaştıkları bir sınıf değildir. Onun devrimciliği sona ermiştir. Bu durumda devrimin temel stratejik sloganı küçük-burjuvaziyi içermez. Artık "proletaryanın ve yarı-proletaryanın diktatörlüğü", "proletaryanın ve yoksul köylülüğün diktatörlüğü", "sosyalist

cumhuriyeti ya da doğrudan doğruya "proletarya diktatörlüğü",vb. temel stratejik slogan durumuna gelmiştir. Demokratik devrimin sosyalist devrime dönüştüğü, kesintisiz devrimin söz konusu olduğu ülkelerde ilk iki slogana benzer sloganlar duruma daha uygun düşerler. Ancak, temel stratejik slogan nasıl formüle edilirse edilsin, kurulacak olan sosyalist bir diktatörlüktür. Bu diktatörlüğün özü silahlı proletaryadır. Proletarya, yarı-proletarya ile geçici olarak devlet yönetimini paylaşabilir -ki, bu yarı-proletaryanın, özellikle yoksul köylülüğün politik bakımdan bağımsız biçimde temsil edilip edilmediği, vb. politik koşullara bağlıdır – ama bu, diktatörlüğün sosyalist karakterini değiştirmez. Çünkü proletaryanın komünist partisinin kesin üstünlüğünün yanı sıra, proletarya ile yarı-proletaryanın sosyalizm sorunlarında irade ve eylem birliği vardır; yarı-proletarya sosyalist diktatörlükten ve sosyalizmden yanadır.

Bütün bunlardan anlaşılır ki, sosyalist devrimde küçük-burjuvazi ittifak yapılacak bir sınıf değildir. Sosyalist devrimin dolaysız hedefi olan bir sınıf da değildir. Proletarya ile kapitalist burjuvazi arasında yalpalayan duraksayan bir sınıftır. O halde ona karşı politik tutum burjuvaziyi desteklemesini önlemeye yönelik olmalıdır, yani tarafsızlaştırmak. Proletarya, yarı-proletaryaya dayanarak küçük-burjuvaziyi tarafsızlaştırarak, kapitalist burjuvaziyi yıkar. Lenin bunu şöyle açıklar:

"... Proletarya, kuvvet yoluyla burjuvazinin, direncini kırabilmek için, köylülüğün ve 'küçük-burjuvazinin kararsızlığını etkisiz hale getirmek için halkın yarı-proleter unsurlarıyla ittifak kurarak sosyalist devrimi başarmalıdır. ..." (a.g.e.s.119-120)

Stalin, temel stratejik sloganlar sorununu karıştıranları eleştirirken şöyle yazar:

"...Orta köylü, asıl burjuvazinin devrilmesi sırasında ve proletarya iktidarı sağlama aşamasına kadar en çok tereddüt eden ve direnendir. 'Yoksul köylülükle ittifak ve orta köylünün tarafsızlaştırılması, asıl bu dönemde gereklidir. "Partinin Köylü Sorunundaki Üç Temel Sloganı Üzerine" Leninizmin Sorunları, s.208, abç)

"Proletarya diktatörlüğünün başlangıç evresinde proletaryanın öteki sınıf ve toplumsal gruplara karşı politikası"na ilişkin olarak Komünist Enternasyonal Programı'nda şunları okuyoruz:

"...Proletarya ayrıca köylülüğün orta tabakalarını **tarafsızlaştırmalı** ve büyük toprak sahipleriyle ittifak eden kır burjuvazisinin her türlü direncini acımasızca bastırmalıdır. Diktatörlüğünün güçlenmesi ve sosyalizmin inşasının ilerlemesi ölçüsünde proletarya, orta köylülüğün tarafsızlaştırılması politikasından onunla sıkı bir **ittifak** kurma politikasına **geçer**, ancak bu arada iktidarın paylaşılması konusunda herhangi bir fikrin ortaya çıkmasına kadar vardurmaz işi. ..." (III. Enternasyonal-Belgeler, s. 164, abç)

Küçük-burjuvazinin tarafsızlaştırılması politikasından kazanılması politikasına geçiş üzerine Stalin şöyle yazar:

"...Burjuvazinin 'bir daha geri dönmek üzere' devrildiğini, Sovyet iktidarının güçlenip kök saldığını, kulağın üstesinden geldiğini ve Kızıl Ordunun iç savaş cephelelerinde muzaffer olmaya

başladığını anlamaya başlayan orta köylü bize döndü. Ve işte böyle bir dönemden sonradır ki, Lenin'in, partinin VIII. Kongresinde formüle ettiği partinin üçüncü stratejik sloganı mümkün olmuştur: yoksul köylülüğe dayanarak ve orta köylüyle sağlam bir ittifak kurarak, sosyalizmi kurmak için ileri."(Leninizmin Sorunu, s.207-208)

Küçük-burjuvazi ile sosyalist devrim görüşünün genel anlamı üzerine

Bu kadar yazdıktan sonra, küçük-burjuvaziye sosyalizm uğruna mücadele edecek, proletaryanın sosyalist diktatörlüğünün kurulması için çalışacak bir sınıf olarak kabul etmenin teoride ve pratik politikada ne anlama geleceği üzerinde ayrıca durmak okuyucuya gereksiz gelebilir. Ne var ki, bu sorun genel olarak proletarya devrimi teorisi, özel olarak proletarya diktatörlüğü bakımından öze ilişkin, can alıcı bir sorundur. Bazı komünistlerin bu sorunlarda sahip oldukları yanlışların kökleşmeden -isterseniz kemikleşmeden deyiniz-, daha fazla yayılmadan, daha fazla zarar vermeden üstesinden gelinmesi Türkiye komünist hareketinin geleceği bakımından büyük bir öneme sahiptir. "Yeni"yi buldukları savında ve yanlışında olanların, eğer olanaklı olursa, akıllarını başlarına getirmek ve ne denli "eski"ye dönüş yaptıklarını onlara anlatmak komünist hareketin ivedi teorik görevleri arasındadır. Burada, sorunun önemini kavrayan komünistleri, Marksist-Leninist proletarya devrimi teorisinin ve proletarya diktatörlüğü teorisinin revizyonist tahrifatına karşı teorik mücadeleye çağırıyorum.

Devam edelim. Küçük-burjuvazi ile birlikte sosyalist devrim tezi, teoride proletarya devrimi teorisinin ve onun özü olan proletarya diktatörlüğü teorisinin revizyonist tahrifi demektir. Sosyalist devrim teorisinde, bir burjuva kategorisi ile sosyalist devrim yapma tezine yer yoktur. Küçük-burjuvazinin devrimciliği, küçük-burjuva devrimciliğinin sınırlarını aşmış sosyalist anlamda devrimciliğe varmaz. Ne var ki, Türkiye devriminin sosyalist aşamada olduğunu düşünen komünistler, bu can alıcı sorunda Marksizm-Leninizm'i revize ediyorlar, daha doğrusu revize etmek zorunda kalıyorlar. Çünkü Türkiye devriminde küçük-burjuva etkeni, özel olarak orta köylülük sorununu görmezlikten gelemiyorlar. Bu da onları genel olarak küçük-burjuvaziyle sosyalist devrimin olanaklı olduğu teze götürüyor. Öyle ya, Türkiye küçük-burjuvazisi sosyalizm uğruna savaşıma yeteneğine sahipse, onu diğer ülkelerin küçük-burjuvazisinden ayıran nedir ki?

Söz konusu revizyonist teze göre, sosyalist devrimin temel stratejik sloganı "proletarya ve köylülüğün sosyalist diktatörlüğü", vb. olmalıdır; sosyalist devrim bu slogan altında hazırlanmalı ve yürütülmelidir. Bu sloganın "proletarya ve köylülüğün demokratik diktatörlüğü" sloganı ile sınıfsal bakımdan ne farkı vardır? Herhangi bir fark yoktur. Olan demokratik devrimin temel stratejik sloganı, asgari programın temel politik talebi ile sosyalist devrimin temel stratejik sloganının, azami programın temel politik talebinin birbirine karıştırılmasıdır; demokratik devrimle sosyalist devrim arasındaki nitelik farklılığının gizlenmesidir, demokratik diktatörlüğün sosyalist diktatörlük olarak gösterilmesidir. Devrimci-demokratik diktatörlüğün proletarya diktatörlüğünün politik bir biçimi olduğu görüşünün terkedilmesinden yıllar sonra, aynı revizyonist görüş başka bir yoldan karşımıza çıkıyor.

Revizyonist tezin öngördüğü diktatörlük neden proletarya diktatörlüğü olsun da "proletarya ve küçük-burjuvazinin diktatörlüğü" olmasın, böyle tanımlansın? Devrimin karakteri ile devlet

iktidarının özü olan diktatörlüğün nasıl bir diktatörlük, hangi sınıfsal karakterde bir diktatörlük olduğu arasında doğrudan ilişki vardır. Tartışılan sorunda politik iktidarın özü silahlı proletarya (ve yarı-proletarya) mı olacak, yoksa proletarya, yarı-proletarya ve küçük-burjuvazi mi? Diktatörlüğü proletarya ve yarı-proletarya mı uygulayacak, yoksa bunlarla birlikte kent ve kır küçük-burjuvazisi mi? Devletin özü diktatörlükse, zora dayanan iktidarsa, silahlı adam birlikleri ise, diktatörlüğü uygulayacak devrimin silahlı kuvvetleri hangi sınıf ve tabakalardan gelecektir? Halkın genel silahlanması söz konusu olsa bile, "halk" kavramı politik olarak hangi sınıf ve tabakaları içerir? Küçük-burjuvazi ile sosyalist devrim tezi bu sorulara doğru yanıt verme yeteneğinde değildir.

Ama, denilebilir, sosyalist devrimde küçük-burjuvazinin proletaryanın müttefiki olması devlet iktidarının onunla paylaşılacağı anlamına gelmez. Teorik bakımdan çürük bir itirazdır bu. Çünkü, küçük-burjuvazi sosyalizm uğruna mücadele ediyorsa, proletaryanın proletarya diktatörlüğü için mücadelede ve genel olarak sosyalizm sorunlarında onunla irade birliği varsa, sosyalist devrimin zaferi anlamına gelecek olan sosyalist diktatörlüğün birlikte uygulanabileceği kabul ediliyor demektir. Bir ittifakın devlet yönetimini paylaşmaya varıp varmayacağı somut politik koşullar tarafından belirlenir. Küçük-burjuvazi politik parti/partiler, vb. olarak örgütlenmemişse, parti olarak örgütlenen tek sınıf işçi sınıfı ise aşağıdan ortak diktatörlük, yukarıdan ortak diktatörlüğe varmayabilir. Ne var ki, bunlar varsayımlar, olasılıklar. Önemli olan bunun teorik olarak olanaklı olduğunu, doğru olduğunu savunmaktır. Politikada gerçek olandan hareket edilir, olasılıklardan değil. İlkelere ve gerçek sınıf güçleri ilişkisine dayanmayan politika doğru olamaz. Tek doğru politika ilkelere bağlı politikadır, sözü boşuna söylenmemiştir. Marksizm-Leninizm'in sosyalist devrim ve proletarya diktatörlüğü ilkelerine bağlı olmayan, onunla bağın koparılması demek olan küçük-burjuvazi ile sosyalist devrim politikası ilkesiz ve yanlış bir politikadır. Özel olarak köylü sorununa ilişkin Marksist-Leninist ilkelerin terkedilmesi demektir. Daha baştan politik iflası kabullenme, devrimi yenilgiye mahkûm etme, proletaryayı küçük-burjuvazi karşısında silahsızlandırma, zavallı bir duruma düşürme politikasıdır. İşte bu sınıf işbirlikçisi ve gerici tezin teorik ve pratik anlamı.

Temel stratejik sloganın "proletarya, yarı-proletarya ve küçük-burjuvazinin diktatörlüğü" olmasına karşın devlet iktidarının küçük-burjuvazi ile paylaşılması düşüncesinin reddedilmesi durumunda küçük burjuvazi, özellikle ekonomi ve nüfus içinde büyük bir özgül ağırlığa sahip olduğu ülkelerde, ortak olmasına izin verilmeyeceği ilan edilen bir devletin kurulması için neden savaşsın ki? Ona hem müttefikler olarak sosyalist diktatörlük kurma önerisi yapacak, onunla politik ittifak kuracaksın (!) hem de "ama sana devlet iktidarında yer yok, seninle devlet yönetimini paylaşmam; çünkü bu sosyalist teoriye aykırıdır." diyeceksin. Bu ne biçim devrim anlayışıdır? Bu durumda küçük-burjuvazi proletaryaya haklı olarak soracaktır: "Madem ki, benimle politik iktidarı paylaşman sosyalist teoriye, Marksizm-Leninizm'in ilkelerine aykırıdır, o halde ne demeye bende sosyalist diktatörlük uğruna mücadele için anti-kapitalist ve sosyalist anlamda devrimci yetenekler, özellikler bulduğunu, benimle sosyalizm için mücadelede ve sosyalizm sorunlarında irade ve eylem birliğinin olanaklı olduğunu ilan ediyorsun? Bu tutarsız, senin sınıf biliminin terminolojisini kullanacak olursam, oportünist bir politika olmaz mı? Benimle politik ve askeri ittifak kuracaksın, ama politik ittifakı devlet iktidarında ittifaka, ortaklığa kadar genişletmeyeceksin. Peki böyle bir devrime neden katılayım? Seni neden

kanımla, canımla, mülkümle destekleyeyim? Yoksa, iş birlikte kurduğumuz devleti yönetmeye gelince silahları bana mı çevireceksin? Bütün bunlardan sonra benim için doğru olan tarafsız kalmak değil midir?" Ve ekleyecektir: "Seni kapitalist sınıfla baş başa bırakıyorum, ne haliniz varsa görün. Ben kazanandan yanayım. O kadar!"

Küçük-burjuvazi ile birlikte sosyalist devrim düşünüyü, sosyalizm sorunlarında onunla proletarya arasında irade birliği olduğu düşünüyü sınıf işbirliği düşünüdür, oportünizmdir. Sınıf işbirliği düşünüyü teorik ve politik oportünizmin temel özelliğidir. Burada proletarya ile küçük-burjuvazinin idealistçe uzlaştırılması düşünüyü söz konusudur. Bugün teorik alanda kalan oportünizm, düzeltilmediği takdirde, yarın politik alana aktarılacak ve proletaryanın sosyalist mücadelesine ve komünist harekete, yarattığı etki derecesine göre, zarar verecektir.

Tartışma konusu olan tez, proletaryanın bilincini çarpıtan, sınıf bilincinin gelişmesi sürecini frenleyen gerici bir tezdır. Yalnızca Türkiye'de demokratik devrim aşamasını atladığından, demokratik diktatörlüğün tarihsel bakımdan zorunluluğunu reddettiğinden dolayı değil, genel olarak öyledir.

Bu tez, demokratik devrim ile sosyalist devrim arasındaki karakter farklılığının, burjuva ya da küçük-burjuva demokrasisi için mücadelenin koşulları ile sosyalizm mücadelesinin koşullarının farklılığının reddidir. Bir devrime karakterini veren onu gerçekleştiren güçlerin sınıfsal bileşimidir; sınıf güçleri ilişkisidir. Proletarya ile ilişkisi içinde söylenecek olursa, devrimde proletaryanın müttefikleri sorunu o devrimin sınıfsal ve politik karakterini verir. Proletaryanın küçük-burjuvazi ile ittifak içinde gerçekleştirdiği devrim, sınıfsal olarak bir burjuva, politik olarak demokratik karakter taşır. Proletaryanın yarı-proletarya ile ittifak içinde gerçekleştirdiği devrim sınıfsal olarak proleter, politik olarak sosyalist karakter taşır. Bu Marksist-Leninist devrim teorisinin ABC'sidir. Lenin, "Proletarya Devrimi ve Dönek Kautsky" broşüründe bunu şöyle açıklar:

"... Bolşevikler, burjuva devrimine katılan sınıf güçlerini şöyle formüle ettiler: köylüleri kendine kazanan proletarya, liberal burjuvaziyi tarafsızlaştıracak, monarşiyi, ortaçağ zihniyetini ve toprak derebeyliği sistemini temelden yıkacaktır.

"Devrimin burjuva karakterini ortaya çıkaran, genel olarak proletarya ile köylüler arasındaki bağlaşmadır. Çünkü köylüler, genellikle mal üretimi üzerinde varlığını sürdüren küçük üreticilerdir. Bolşevikler, ayrıca şunu ekliyorlardı: proletarya, yarı-proleterlerin tümünü (bütün çalışan ve sömürülen insanları) kendinden yana kazanacak, orta halli köylüleri tarafsızlaştıracak ve burjuvaziyi devirecektir. Bu burjuva-demokratik devrimden farklı bir sosyalist devrim olacaktır. (Bak: İki Taktik adlı broşürüm.)" (s.145-146)

"... Önce, köylülerin 'tümü' ile monarşiyi, toprak sahiplerine, ortaçağ düzenine karşı çıkış (bu aşamaya dek devrim burjuvadır, burjuva-demokratiktir), sonra, yoksul köylülerle, yarı-proleterlerle ve bütün sömürülenlerle birlikte, köy zenginlerini, kulakları, vurguncuları da içine alan kapitalizme karşı yürüyüş (burada artık sosyalist bir devrim söz konusu). ..." (s.151)

İki Taktik'te de şunları okuyoruz:

"Demokratik devrimin burjuva niteliği, ifadesini, başka şeyler yanında, özel mülkiyete ve meta üretimine hak tanınmasının kesinlikle yanında olan ve bu sınırların ötesine geçemeyen, koşulların zorlamasıyla otokrasinin ve genel olarak tüm feodal düzenin yararsızlığını kabul eden ve özgürlük isteminde birleşen toplumun birtakım sınıf, grup ve kesimlerinde de bulur. ..."(s.148)

Küçük-burjuvazi ile birlikte sosyalist devrim görüşünün Lenin'in teorisiyle hiçbir ilişkisi olmadığını daha fazla açıklamaya gerek var mı?

Proletaryanın yerine getirmesi gereken genel demokratik görevleri (ulusal boyunduruğu kırmak dahil) ve bu görevleri birlikte gerçekleştireceği burjuva kategoriler (örneğin, orta köylülük; örneğin, kent küçük-burjuvazisi) olduğu sürece devrimin karakteri burjuva olacaktır. İki kere ikinin dört ettiği kadar tartışılmaz bir şeydir bu. Görüldüğü gibi, küçük-burjuvazi ile sosyalist devrim tezi devrim aşamalarının bilimsel olarak belirlenmesi yönteminden uzaklaşmıştır.

Demokratik devrim ile sosyalist devrimi birbirine karıştırmamanın tehlikesi üzerine şunları okuyalım:

"...Küçük-burjuvazinin eksiksiz bir demokratik devrim için savaşımını proletaryanın sosyalist devrim için savaşımıyla birbirine karıştırmak, sosyalistleri siyasal iflâs tehlikesiyle karşı karşıya getirir. Marx'ın bu konudaki uyarısı tamamen haklıdır. Ama işte salt bu yüzdendir ki, 'devrimci komünler' sloganı hatalıdır, çünkü tarihin kaydettiği komünlerin asıl hatası, demokratik devrim ile sosyalist devrimi birbirlerine karıştırmaları idi. Öte yandan -proletaryanın ve köylülüğün devrimci demokratik diktatörlüğü- sloganımız, bizi bu yanlışlığa karşı tamamen korumaktadır. ..."(a.g.e, s.101-102)

"'Aşırı bir partinin önderinin karşılaşılabileceği en kötü şey, temsil ettiği sınıfın egemenliği ve bu egemenliğin gerektirdiği tedbirlerin gerçekleştirilmesi açısından hareketin olgun olmadığı bir dönemde hükümeti devralmak zorunda kalmasıdır. ' (Engels)" (1905 Devrimi üzerine Yazılar, Lenin, s.84)

"Engels, proletarya önderlerinin devrimin proleter olmayan karakterini yanlış değerlendirmeleri tehlikesine işaret ediyor; ama bizim akli başında Martinov'umuz bundan, kendilerini programları, taktikleri (yani bütün propaganda ve ajitasyon) ve örgütleriyle devrimci demokrasiden ayıran proletarya önderlerinin, devrimci cumhuriyet kurulurken yönetici bir rol üstlenebilecekleri tehlikesini çıkarıyor. Engels tehlikeyi, devrimin sözde sosyalist karakteri ile demokratik karakterini birbirine karıştırmada görürken, bizim akli başında Martinov'umuz bundan, burjuva egemenliğinin son biçimi ve proletaryanın burjuvaziye karşı verdiği sınıf mücadelesi açısından en iyi yönetim biçimi olan demokratik cumhuriyet kurulurken, proletaryanın köylülükle birlikte bilinçli olarak diktatorya uygulayabileceği tehlikesini çıkarıyor. Engels bir şey söylerken başka bir şey yapmanın, bir sınıfın egemenliğini vaadederken gerçekte başka bir sınıfın egemenliğini sağlamak gibi yanlış ve aldatıcı bir tutum takınmanın tehlikesini

görüyor. Engels böyle yanlış bir tutum sonucunda doğan kaçınılmaz siyasal çöküşü görürken bizim aklı başında Martinov'umuz bundan, proletarya ve köylülüğün gerçekten demokratik bir cumhuriyetin kurulmasını sağlamalarına, demokrasi yanlısı burjuvaların izin vermeyeceği tehlikesinin varlığı gibi bir sonuç çıkarıyor. Bizim aklı başında Martinov'umuz kafasını kesse, böyle bir çöküşün, yani proletarya önderliğinin ve gerçekten demokratik bir cumhuriyet uğruna mücadele veren binlerce proleterin yenilgisinin siyasal bir iflas değil, fiziksel bir çöküş olduğunu, siyasal açıdan tam tersine, bunun proletaryanın önemli bir siyasal zaferi, yani özgürlük mücadelesinde hegemonya kurmasını başarması demek olacağını anlayamaz. Engels, kendi sınıfının yolundan bilinçsizce ayrılıp, yabancı bir sınıfın yoluna geçen bir kimsenin siyasal iflasından söz ediyor, oysa bizim aklı başında Martinov'umuz Engels'den büyük saygı içinde alıntılar yaparak kendi sınıfının emin yolundan yürüyerek ilerleyen birinin iflasından söz ediyor." (a.g.y, s.87-88)

Eleştirilegelen revizyonist tez pratik politikada sağ oportünizme yol açar. Sınıfsal özellikleri nedeniyle sosyalist politik mücadele yürütme yeteneğinde olmayan küçük-burjuvazi ile ittifak politikası, proletaryanın politik eylemini zaafa uğratar, proletaryayı küçük-burjuvazinin yedeği durumuna sokar. Küçük-burjuvazi "müttefik" olmanın avantajlarını da kullanarak proletaryaya üstün gelir. Müttefikten kopmama, sekte politik izlememe adı altında proletaryanın politik eylemini sınırlar, küçük-burjuvazi için kabul edilebilir sınırlar içinde tutmaya götürür. Böylesi bir politika ile proletaryayı politik olarak eğitmek, bağımsız politik eyleme sokmak, genel olarak söylenecek olursa, sosyalist devrim için, devlet iktidarının fethi için hazırlamak olanaksızdır. Bir işi yapamayacak olanla o işi yapmaya kalkışmak, başarısızlığı baştan kabullenmek demektir.

Devrimin henüz demokratik aşamada olduğu, ama yanlış olarak sosyalist aşamada olduğu tespit edilen ülkelerde ise, bu tez, proletaryaya müttefiki olan küçük-burjuvaziye kaybettirir. Açıklandığı üzere, küçük-burjuvazi, sosyalist diktatörlük için değil, demokratik diktatörlük için mücadele eder. Bu basit nedenledir ki, devrimin burjuva sınırları aşması durumunda, küçük-burjuvazi proletarya ile yürümeyi reddedecektir. Böylesi bir durumda teorik revizyonizm politik "sol" oportünizme ve devrimin yenilgisine yol açar.

Soruna bir başka noktadan yaklaşalım. Küçük-burjuva demokrasisinin ekonomik temeli kentte ve kırdaki küçük meta üretimidir. Toplumsal olarak ifade edilecek olursa, küçük-meta üreticileri, yani küçük-burjuvazidir. Küçük-burjuvazinin sosyalist devrimi gerçekleştirecek, bu devrimde proletaryanın müttefiki olacak bir sınıf olarak görülmesi, tarihsel ve mantıksal olarak, küçük-burjuva demokrasisinin devrimciliğinin (tabii burjuva devrimi aşamasında devrimci olan kesimin) de küçük-burjuva devrimciliği ile sınırlı olmadığı kabulüdür. Bir sınıf ve bu sınıfın ideolojik ve politik temsilcisi, kendi devrimciliğinin, adı üzerinde küçük-burjuva devrimciliği, sınırlarını aşıyor, başka bir sınıfın, proletaryanın devrimciliğine kadar varıyor. Bunun materyalizm ile, politik tutumun ekonomik ve toplumsal durumdan kaynaklandığı materyalist görüşüyle, ona karşı savaşmak zorunluluğu dışında, herhangi bir ilişkisi var mıdır?

Küçük-burjuvazi ile birlikte sosyalist devrimi gerçekleştirme tezine göre, devrimci küçük-burjuva demokrasisi ittifak yapılacak bir politik akım mıdır? Yoksa tarafsızlaştırılacak ya da tecrit edilecek bir akım mı? Küçük-burjuva demokrasisinin etkilediği küçük-burjuva kitleleri sosyalist devrime

kazanmak için küçük-burjuva demokrasisi ile mücadele mi etmek gerekir, yoksa ittifak kurmak mı? Küçük-burjuva demokrasisi sosyalist devrimde proletaryanın doğal ve istenen bir müttefiki olmasın?

Küçük-burjuva demokrasisi akımının temsilcileri, bir ülkenin mevcut durumu demokratik görevleri ön olana çıkardığı sürece, komünist hareketin ve proletaryanın "doğal ve özlenen müttefikleridirler". "Lenin, "legal Marksistler"le ittifak sorunu üzerine yazarken "...burjuva demokrasisi akımının temsilcileri, Rusya'nın bugünkü durumu demokratik görevleri ön plana çıkardığı sürece, sosyal-demokrasinin doğal ve özlenen müttefikleridirler", diye ekler. Küçük-burjuva demokrasisi de burjuva demokrasisin bir türüdür ve yukarıdaki yaklaşım ona karşı tutum bakımından da geçerlidir. Lenin'in değerlendirmesi için "Ne Yapmalı?"ya bakınız. (sayfa 26) Lenin, 1917 Şubat Devriminden sonra küçük-burjuva demokrasisinin politik tutumuna ilişkin şöyle yazar:

"...Bütün 1917 devrimi boyunca, Menşevikler ve sosyalist devrimciler burjuvazi ile proletarya arasında tereddütler geçirmekten başka bir şey yapmadılar; onlar hiç bir zaman doğru bir tutumu benimseyemediler ve sanki kasıtlı olarak, Marx'ın küçük-burjuvazinin kesin savaşlarda bağımsız bir tutumu olamayacağı yolundaki tezini tanıtladılar." (Moskova Parti Militanları Toplantısı, 27 Kasım 1918, İşçi Sınıfı ve Köylülük, s.339)

Son bir nokta. Komünistlerin, ondan kopmayı başardıklarından dolayı komünist oldukları küçük-burjuva demokrasisi ile sosyalizm için mücadelede irade birlikleri söz konusu değildir. Küçük-burjuva demokrasisi ile politik kopuşun nedeni, küçük-burjuvazinin devrimciliğinin burjuva devrimciliği ile, burjuva toplumu çevresindeki devrimcilikle sınırlı karakteridir. Küçük-burjuva demokrasisi küçük-burjuva devrimciliğini aşamaz. Oysa sosyalist anlamda devrimcilik bunun aşılmasıdır.

Revizyonist tezin Türkiye devrimi bakımından anlamı nedir?

"Türkiye Proletaryasının Sosyalist ve Demokratik Platformu"nda açıkladığım gibi, Türkiye devrimi henüz burjuva-demokratik aşamadır. Proletaryanın yakın düşmanları, kapitalist Sovyetler Birliği dahil, emperyalizm, komprador tekeli burjuvazi, kapitalist ve yarı-feodal büyük toprak sahipleridir. Türkiye devriminin en temel sorunu, proletaryanın politik programının temel talebi, proletaryanın sosyalist diktatörlüğünün kurulması değil, proletarya ile demokratik devrimdeki müttefiklerinin devrimci-demokratik diktatörlüğünün kurulmasıdır.

Türkiye devriminin sosyalist aşamada olduğu görüşü, tarihsel bir aşamanın, demokratik devrim aşamasının atlanması görüşüdür. Kesintisiz devrimin reddidir. Bu revizyonist tezin tehlikesi ortada. Bu tehlike, küçük-burjuvazinin, sosyalist devrimde proletaryanın müttefiki olduğu tezi de işin içine girince daha bir boyutlanıyor, artıyor.

Türkiye devriminin sosyalist aşamada olduğunu düşünenler üç alternatifle karşı karşıyadırlar:

1. Sosyalist devrimi -onlara göre demokratik devrim görevlerini de yerine getiren sosyalist devrim- proletarya, yalnızca kentin ve kırsal yarı-proleterleri ile gerçekleştirir ve kentin ve kırsal küçük-burjuva kitlelerini tarafsızlaştırır. Bu durumda sekter bir politika izlenir, politik "sol" oportünizme düşülür. Proletaryanın dolaysız yedeklerinden, müttefiklerinden biri ondan uzaklaştırılır. Küçük-burjuvazinin demokratik-devrimci potansiyeli küçümsemiş, hatta inkar edilmiş olur; proletarya böylesi bir potansiyel müttefikten yoksun bırakılmış olur. Bu Troçkist bir görüştür. Devrimin başarısızlığa uğratılması görüşüdür. Kesintisiz devrimin reddedilmesidir.

2. Sosyalist devrim küçük-burjuvazi ile birlikte gerçekleştirilecektir. Bu durumda da proletarya devrimi teorisi ve proletarya diktatörlüğü teorisi revizyona uğratılmış olur. Marksizm-Leninizm'in teoride revizyonist tahrifine, politikada sağ oportünizm eşlik eder. Proletaryanın sosyalist devrimde dolaysız yedeği olmayan küçük-burjuvaziye sosyalist anlamda devrimci potansiyel yüklemektir bu. Böylesi bir tutum proletaryanın sınıf bilincinin ve eyleminin gelişmesini frenler, çarpıtır. Bu görüş de kesintisiz devrimin reddidir. Öyle ya, devrim doğrudan doğruya proleter karakter taşır.

Ya küçük-burjuvazisiz devrim, ki bu Türkiye'deki sınıf güçleri ilişkisi ve genel olarak devrimin etkenleri bakımından yanlıştır, politik olarak "sol" oportünist karakterdedir.

Ya küçük-burjuvazili sosyalist devrim, ki bu teorik bakımdan revizyonist karakterdedir. Türkiye'deki bugünkü sınıf güçleri ilişkisi ve genel olarak devrimin etkenleri bakımından yanlıştır, politik olarak sağ oportünisttir.

3. Ya da bir üçüncü alternatif vardır ki, o da küçük-burjuvazi ile birlikte, ittifak halinde devrimdir. Bu burjuva-demokratik devrimdir ve Türkiye'deki sınıf güçleri ilişkisi ve genel olarak devrimin etkenleri bakımından doğru, Marksist-Leninist politika biliminin ilkelerine dayanan Marksist-Leninist politik karakterdedir.

Türkiye devriminin sosyalist aşamada olduğu görüşünde olanlar ya iki yanlıştan birinde ya da tek doğrudan karar kılacaklardır. Karar kılacaklardır, diye yazıyorum; çünkü bu revizyonist-troçkist kırmayı görüş, savunucuları tarafından henüz teorik temeline oturtulmadığı gibi, kolaylıkla olmasa bile, değişebilir durumdadır. Çünkü bu görüş Türkiye'nin ekonomik, toplumsal ve politik yapılarının materyalist incelenmesinin yapılmadığını düşünenler tarafından savunulmaktadır. Bu değişebilirliği kolaylaştıran bir unsurdur.

Genel olarak kırsaldaki toplumsal gruplara ilişkin politika, özel olarak köylü sorununa ilişkin politika, yalnızca devrim öncesi bakımından değil, devrim sonrası bakımından da temel sorunlardan biridir. Köylü sorununu görmezlikten gelmek ya da küçümsemek, ilgisiz kalmak proletaryanın iktidar mücadelesini baltalamaktır, proletaryanın görevlerini gerçekleştirmesini geciktirmektir. Köylü sorununu sağcı bir biçimde ele almak da aynı sonuçlara neden olur. Böyle olduğu içindir ki, Marksistler köylü sorununda doğru teorik ve politik tutumun burjuva-demokratik ve sosyalist devrimler bakımından taşıdığı büyük önemi her zaman vurgulamışlardır.

Devrimin ve devrimci diktatörlüklerin kaderini belirleyecek önemde bir sorun olan köylü sorununda, sosyalist devrim savunucuları Marksist-Leninist teoriyi ve uluslararası komünist hareketin taktiklerini terk etmişlerdir. Kır küçük-burjuvazisi olan orta köylü ile sosyalist devrimde ittifak politikası köylü sorununda Leninizm pozisyonunda değil, bir yandan Menşevizm ve Buharinci bir pozisyonda dururken, öte yandan, görüşleri devrimi proletaryanın sosyalist diktatörlüğü temel sloganı altında yürütülmesini gerektirdiği için küçük-burjuvaziye proletaryadan uzaklaştırma sonucuna varacağından Troçkizm pozisyonunda durmaktadır. Bu görüş Narodizme yakındır; küçük-burjuvazinin sosyalist amaçları ve sosyalizmi kurabilecek bir güç olduğu küçük-burjuva ütopyasına yakındır. Bu görüş, sosyalizmi, proletarya ve yarı-proletaryanın yanı sıra küçük-burjuvaziye dayandırma anlayışıdır, yani sömürücü sınıflar dışında (küçük-burjuvazinin emek-gücü satın alması ölçüsünde sömürücü olduğunu hatırlayalım) genel olarak topluma dayandırma anlayışıdır. Revizyonist "ideolojik örgüt" teorisini de savunan sosyalist devrimcilerin çok korktukları "sınıf-dışı" ya da "sınıflar-üstü" sosyalizm anlayışıdır. Başkalarını suçlayanların başlarına, korktukları, başka bir yoldan, böyle gelir işte.

Türkiye devriminin içinde bulunduğu aşamada, köylü sorununda politika yoksul köylülüğe dayanmak, orta köylülükle anlaşma yapmak ve zengin (büyük) köylülüğü tarafsızlaştırmaktır. Sonucusuyla, politik koşullara göre, geçici anlaşmalar yapmanın olanaklı olması genel politikanın tarafsızlaştırma olmasıyla çelişki içinde değildir. Demokratik devrimde proletaryanın köylü yedekleri yoksul ve orta köylülüktür.

Türkiye devriminin sosyalist aşamaya yükseldiği koşullarda köylü sorununda politika, yoksul köylülüğe dayanmak, orta köylülüğü tarafsızlaştırmak ve büyük köylülüğe karşı mücadele etmektir. Sosyalist devrimde proletaryanın temel yedeği yoksul köylülüktür.

Proletarya kesin üstünlüğü sağladıktan, proletarya diktatörlüğü sağlandıktan sonra, köylü sorununda politika, yoksul köylülüğe dayanmak, orta köylülükle anlaşma yapmak, büyük köylülüğe karşı mücadele etmektir.

İçinde bulunulan demokratik devrim aşamasında orta köylülük ile sağlam bir ittifak politikasına karşı çıkmak Troçkistliktir. Köylülükle herhangi bir anlaşmadan yana olmak ise Buharincilik. Birincisi "sol" sapma, ikincisi sağ sapmadır.

Demokratik devrim ile sosyalist devrimi birbirine karıştırmaksızın köylü sorununda yukarıda açıklanan Marksist-Leninist politikalardan farklı bir politika izlemek olanaksızdır. Köylü sorununda Marksist-Leninist teoriye ve politika bilimine bağlı kalınıp kalınmadığının ölçütü bu politikalara sahip olunup olunmadığıdır.

Türkiye devriminin sosyalist aşamada olduğu görüşü, bugünkü devrim aşamasında tekeli olmayan kent kapitalistlerine (orta ve küçük kapitalistler) karşı da yanlış bir politik tutumu içerir. Bugünkü aşamada tarafsızlaştırılacak ya da tecrit edilecek bir güç olan tekeli olmayan kapitalist burjuvazi yıkılacak bir güç olarak kabul edilir. Bu burjuvaziye dolaysız düşman olarak belirlemek, ona göre politik strateji, taktikler belirlemek, ona göre politik sloganlar, öncelikle de temel politik sloganı proletaryanın diktatörlüğü olarak belirlemek, proletaryanın yakın düşmanlarını

gereksiz yere artırmak, ulusal bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm mücadelesini zora sokmaktır. Evet, yalnızca ulusal bağımsızlık ve demokrasi mücadelesini değil, sosyalizm mücadelesini de. Çünkü birincilerin zora sokulması, ikincisi uğruna mücadeleyi de olumsuz yönde etkiler, geciktirir, zora sokar. Tekelci olmayan kapitalist burjuvazinin sosyalist devrim mücadelesinin dolaysız hedefi olması bununla çelişmez.

25 Temmuz 1986

A. H. YALAZ

www.komunistdevrim.org

www.komunistdevrim.org